
Stanisława Augusta

Dzielnice: Praga Południe

Osiedla: Kamionek

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1927

Opis

Stanisław August Poniatowski wł. Stanisław Antoni Poniatowski herbu Ciołek (1732-1798) - ostatni król Polski. Przyszedł na świat w Wołczyńcu (dzisiejszy obwód brzeski na Białorusi), dzieciństwo spędził w Gdańsku, w Warszawie kształcił się w kolegium teatynów. Swoją wiedzę uzupełniał licznymi podróżami po krajach całej Europy. W 1752 roku został wybrany posłem na Sejm a trzy lata później został sekretarzem brytyjskiego ambasadora w Petersburgu. Tam poznał przyszłą carycę Katarzynę II, z którą wdał się w bardzo burzliwy romans, owocem którego była córka Anna Piotrowna. Związany z Familją Czartoryskich stał się po śmierci Augusta III Sasa najlepszym kandydatem na władcę Rzeczypospolitej Obojga Narodów, koronowanym w kolegiacie św. Jana 25 XI 1764 roku. Na początku swoich rządów przeprowadził reformę wojska, wprowadzając w jej szeregi przede wszystkim kawalerię piechotną, założył też odlewnię dział. Powołał również Szkołę Rycerską (Korpus Kadetów), której zadaniem było przygotowywanie oficerów dla armii a młodzieży szlacheckiej do służby publicznej. Uporządkował również sprawy finansowe kraju, powołując specjalne komisje zajmujące się gospodarką i skarbowością poszczególnych miast. Działania te zaniepokoiły jednak Rosjan, którzy na "sejmie repninowskim" ustanowili tzw. prawa kardynalne, co w efekcie doprowadziło do zawiązania w 1768 roku konfederacji barskiej w obronie wolności szlacheckiej a w rzeczywistości przeciw królowi i Rosji. W 1773 roku sejm potwierdził I rozbiór Polski, jednakże władcy udało się wówczas powołać Radę Nieustającą, będącą namiastką polskiego rządu oraz Komisję Edukacji Narodowej, najważniejszą instytucję oświatową w kraju. W kraju o ograniczonej suwerenności doprowadził przede wszystkim do rozwoju kulturalnego, popierając architekturę, sztukę i literaturę. Z jego inicjatywy przebudowany został Zamek Królewski a także powstał zespół pałacowy w Łazienkach. Jego największym sukcesem było niewątpliwie doprowadzenie do uchwalenia Konstytucji 3 Maja podczas obrad Sejmu Wielkiego (1788-1792). W odpowiedzi na ten akt do kraju wkroczyły wojska rosyjskie a król przystąpił do konfederacji targowickiej z nadzieją na uratowanie resztek państwa i chociażby części wprowadzonych reform. Całkowicie odsunięty od władzy po II rozbiórce w 1793 roku, po upadku powstania kościuszkowskiego został wywieziony do Grodna, gdzie abdykował w XI 1795 roku. Zmarł w Petersburgu na skutek wylewu krwi do mózgu.

Spoczywa:

Archikatedra św. Jana (od 1995 roku). Pochowany w kościele św. Katarzyny w Petersburgu, zaś po

jego zburzeniu w 1938 roku królewskie szczątki znalazły się w rodzinnym Wołczynie.

Upamiętnienia:

ul. Krakowskie Przedmieście 26\28 - Pałac Uruskich - tablica na filarze ogrodzenia od strony dziedzińca UW (wmurowana w 1847 roku, zawiera błędy).

ul. Marszałkowska róg ul. Królewskiej - głaz (odsłonięcie 19 XI 1965).

ul. Żelazna 97 - pałacyk - tablica z piaskowca na frontowej ścianie.

ul. Żytnia 42 - mur cmentarza Ewangelicko-Reformowanego - tablica.

Park Romualda Traugutta - tablica z piaskowca na ścianie pawilonu przy źródłu królewskim.

Ciekawostki

Stan obecny:

Bloki osiedla Grochów I. Powstały pod koniec lat 40 XX w. wg proj. Bohdana Lewandowskiego i Macieja Szawernowskiego.

Głaz poświęcony Stanisławowi Augustowi Poniatowskiemu. Głaz, zaproj. i wykonany przez Bogdana Różyckiego odsłonięto 07.05.1991 z inicjatywy inż. Tadeusza Burchackiego, wiceprzewodniczącego TPW Saska Kępa. W 1995 wandalę zniszczyli pomniczek, który poddano gruntownej renowacji.

Nr 77: Przedszkole nr 411 Akademia Króla Stasia.

Data nadania nazwy: 1927.05.10